

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_683
Předmět:	Český jazyk
Tematický okruh:	Jazykové znalosti a dovednosti
Autor, spoluautor:	Mgr. Marie Mušková
Název DUMu:	Jazykověda a její disciplíny
Pořadové číslo DUMu:	03
Stručná anotace:	Cílem je výklad, procvičení a upevnění látky o jazykovědě a jejích oborech. Tato prezentace umožňuje seznámit žáky s daným učivem, zábavnou formou je vede ke konstruktivnímu přemýšlení a interakci v hodinách mluvnice v rámci předmětu český jazyk a literatura.
Ročník:	1., 4.
Obor vzdělání:	63- 41- M/ 01, 65- 42- M/ 02 Ekonomika a podnikání, Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Materiál je určen k prezentaci v MS PowerPoint v hodině českého jazyka. Materiál je určen pro výklad nové látky, její upevnění i procvičení.
Výsledky vzdělávání:	Žáci aktivně pracují se získanými informacemi, umí správně používat dané termíny a vyjádřit či obhájit svůj názor. Žáci umí prezentovat a obhajovat jednotlivé znalosti z oblasti české mluvnice.
Vytvořeno:	28. 10. 2013
Určeno pro:	1 OPČ, 1 CR, 4 OPČ, 4 CR
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Jazykověda – lingvistika

Nauka či věda o jazyce a jeho užívání, zabývá se zkoumáním jazyka

Které jazykovědné disciplíny znáte????

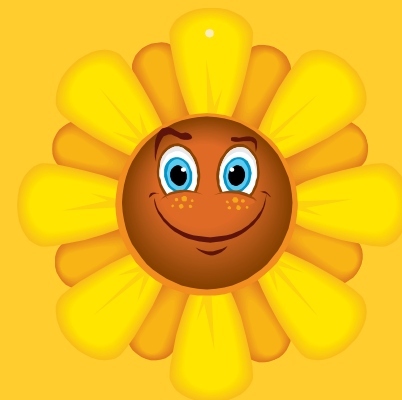
- **FONOLOGIE** (nauka o významu hlásek)
- **FONETIKA** (nauka o tvoření hlásek)
- **GRAMATIKA** (mluvnice)
- **MORFOLOGIE** (tvarosloví)
- **SYNTAX** (nauka o větné skladbě)
- **LEXIKOLOGIE** (nauka o slovní zásobě)

Další disciplíny : onomastika, toponomastika, textová lingvistika, sociolingvistika, jazyková kultura...

Přesnější kritéria pro členění jazykovědných disciplín:

1. Kterými jazyky se daná disciplína zabývá?
2. Kterou složku jazyka daný obor sleduje???

1. Dle prvního kritéria rozlišujeme např. **anglistiku, hispanistiku, sinologii, bohemistiku**, obory, které se zabývají jednotlivými jazyky (angličtinou, španělštinou, čínštinou, japonštinou a češtinou). Některé obory studují i více příbuzných jazyků najednou, např. slavistika, germanistika, romanistika...
2. Dle druhého kritéria jde o celou řadu dílčích oborů, které zkoumají vždy jen jednu určitou složku jazyka

PAMATUJTE!

Tři hlavní složky jazyka: zvuková podoba, gramatika a slovní zásoba

Hlavní jazykovědné disciplíny:

1. Fonetika a fonologie: studují zvukovou stránku jazyka
2. Morfologie a syntax: zkoumají komplexně veškerou gramatiku
3. Lexikologie: věnuje se studiu slovní zásoby

Některé další jazykovědné disciplíny:

1. Etymologie: vykládá původ a vývoj významu slov
2. Dialektologie: studuje jednotlivá nářečí
3. Stylistika: zkoumá styl jednotlivých autorů, také veškeré funkční styly
4. Onomastika: zabývá se studiem vlastních jmen osob, míst, věcí

Další disciplíny, které se zabývají jazykem:

Psychologie, filosofie, kybernetika, teorie komunikace

Opakování:

1. Jaká disciplína se zabývá poučením o pravopise?
2. Ke kterým jazykovědným disciplínám se vztahují následující pojmy:
  - a) hláska, spodoba znělosti
  - b) slovní druhy, pád
  - c) věta, podmět
  - d) slovo zkratkové, přípona
  - e) líčení, popis, úvaha
3. Přiřadte k jednotlivým pojmům jejich české ekvivalenty:
flexe, lingvistika, syntax, morfologie, gramatika, evoluce

Řešení:

1. ortografie

2. a) fonetika

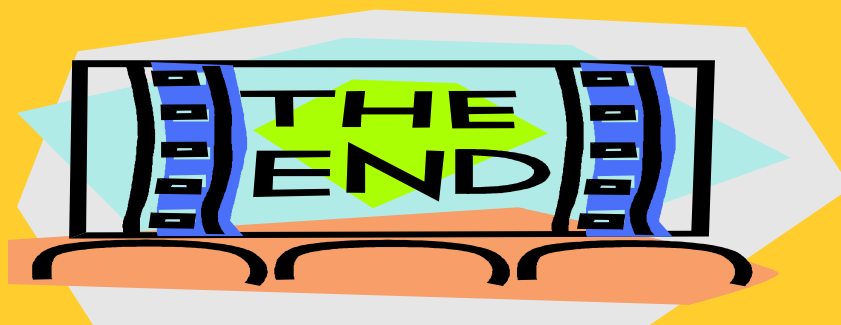
b) tvarosloví

c) skladba

d) nauka o tvoření slov

e) nauka o slohu, stylistika

3. ohýbání, jazykověda, skladba, tvarosloví, mluvnice, vývoj

Zdroje:

Obrázková galerie Klipart Microsoft

PowerPoint

Vlastní zdroje